

Atte Harjanne vihr

Kirjallinen kysymys vähähiilisyystiekarttojen tieteellisestä arvioinnista

Eduskunnan puhemiehelle

Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden kapeneminen ovat todennäköisesti vakavimmat kohtaamamme globaalit uhat hyvinvoinnille. Hallitus on hallitusohjelmassaan linjannut, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen. Lisäksi Suomi on sitoutunut pysäyttämään monimuotoisuuden heikkenemisen.

Hallitusohjelmassa linjatut teollisuuden ja toimialojen vähähiiliset tiekartat ovat tärkeä työkalu näiden tavoitteiden saavuttamiseen. Tiekarttojen valmistelu on edennyt hyvin, ja pääosa tiekarttoista on saatu valmiiksi. Tiekarttatyön tuloksia on tarkoitus hyödyntää kansallisen ilmasto- ja energiastrategian tarpeisiin ja jalostettaviksi politiikkatoimiksi sekä syötteenä käynnissä olevaan talouden elvytyskeskusteluun.

Tiekarttojen keskeinen hyöty on se, että niiden avulla voidaan löytää ne keinot ja työkalut, joilla eri toimialat voivat saavuttaa ilmastotavoitteet talouden, teknologian ja ympäristön reunaehdot huomioiden. Tiekarttatyön pohjalta on esimerkiksi selvää, että päästötöntä sähköä tarvitaan valtavasti lisää. Kaikkea polttoon perustumatonta, päästötöntä sähköntuotantoa onkin syytä vauhdittaa.

Sähköä haastavampia rajoitteita muodostavat maankäyttö ja raaka-aineet, kuten biomassa. Biomassa on tiekartoissa merkittävässä roolissa sekä polttoaineena että jalostettavana raaka-aineena. Kestävää biomassaa on kuitenkin tarjolla rajallisesti, kun riittävät hiilinielut ja -varastot sekä uhanalaisten lajien elinympäristöjen säilyminen on turvattava hallituksen tavoitteiden mukaisesti. Muitakin raaka-aineiden rajoituksia ja niiden kasvavan käytön vaikutuksia on syytä arvioida.

Tiekartat on toki valmisteltu kattavasti alan järjestöjen ja ministeriöiden ohjauksessa asiantuntijavoimin. Asian merkittävyyden vuoksi tiekarttoista on silti perusteltua teettää tieteellinen arviointi. Luonnolliset tahot tämän arvioinnin toteuttamiseen olisivat Ilmastopaneeli ja Luontopaneeli.

Riippumaton tieteellinen arviointi toisi varmuutta siitä, että tiekartoissa esitetyt keinot ovat riittäviä vuoden 2035 hiilineutraalisuustavoite huomioiden. Tietopohjainen päätöksenteko on myös yksi hallitusohjelman kulmakivistä. Yhteistyö tiedeyhteisön kanssa on osa sitä, ja on tärkeää, että ilmastoon liittyvässä päätöksenteossa kuullaan alan tutkijoita.

Kirjallinen kysymys KK 507/2020 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus toimii sen varmistamiseksi, että teollisuuden ja toimialojen vähähiilisyystiekartat muodostavat ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden kannalta kestävän kokonaisuuden ja

aikooko hallitus toteuttaa tiekarttojen riippumattoman tieteellisen arvioinnin esimerkiksi Ilmastopaneelia ja Luontopaneelia kuulemalla?

Helsingissä 17.6.2020

Atte Harjanne vihr